

## Overweging zondag 6 maart 2016

*Jaar C, 4<sup>e</sup> zondag van de Veertigdagentijd, Zondag Laetare (roze)*

*Lezingen: Joz. 5,9a.10-12 – Psalm 34 – 3 Kor.5,17-21 – Luc. 15,1-3.11-32*

De titel van het liturgieboekje is: Verloren moeite? Dat vraagteken zet mij aan het denken. Wat je ook gedaan hebt en wat je ook verloren hebt, het loont de moeite om op zoek te gaan, om moeite te doen iets of iemand weer te vinden. De vraag is dan ook: wat of wie zoek je? Waar ben je toe bereid? Wat heb je nodig om daar te komen?

In de parabel van de Verloren zoon geeft Jezus antwoord op de farizeeën en schriftgeleerden, die er boos om zijn dat hij eet met zondaars en tollenaars. Jezus laat met allemaal vergelijkingen zien dat we het juist toe moeten juichen als mensen tot inkeer komen en terug willen komen, zoals herders blij zijn hun schapen weer te vinden, vrouwen als ze hun verloren geld terugvinden en deze vader die zijn verloren gewaande zoon terugvindt. Dat is zijn beeld van God, en dat moet ons beeld van God zijn: niet een God voor wie we bang moeten zijn, maar een God die blij is met ons. Die vergeeft en liefheeft. Alle moeite die gedaan wordt om vergeving te vinden, is geen verloren moeite, maar wordt beloond en is reden tot vreugde.

Moeite is alleen verloren als we ons niet bevrijden van slechte gewoontes. Opnieuw beginnen dus. De jongste zoon doet moeite om over zijn schuldgevoel en schaamte heen te stappen. Hij toont berouw: hij heeft er spijt van dat hij zijn erfdeel erdoor gejaast heeft en keert op zijn schreden naar zijn vader terug. Hij weet anders niet meer wat hij moet doen. Want waar kan hij nog heen? Hij doet moeite om terug te keren. Naar huis, naar zijn vader, die hem met open armen begroet, tegen alle verwachtingen in.

Tegen alle verwachtingen in: want hoe zouden wij zelf reageren als ons eigen kind de beest uithangt, niets anders doet dan feesten en niet omkijkt naar de verantwoordelijkheden thuis? Ik zou toch wel even boos zijn en hem vermanend toe hebben gesproken. Maar deze vader niet. Deze vader staat model voor God, voor Onze Vader, die altijd anders reageert dan wijzelf. We kunnen God niet kennen, maar weten wel, door de traditie en de verhalen in de Bijbel, dat Hij met ons meegaat. We hoorden vorige week dat Zijn Naam JHWH is, Ik ben er voor jou: waarom zou Hij ons dan afwijzen? Gods hart is groter dan het onze. Wij zijn maar beperkt. God niet.

De oudste zoon moet nog even slikken en moeite doen om zich te bevrijden van zijn slechte gewoonte dat hij zijn broer niet kan vergeven. Hij is waarschijnlijk flink boos op zijn broer geweest, en misschien wel jaloers op hem die het feestbeest uithangt en zijn verantwoordelijkheden niet neemt, terwijl hij hard werkt en zijn vader is blijven helpen. Hij voelt rancune, dat juist die lapzwans door zijn vader met open armen wordt ontvangen. Voor zijn broer wordt meteen een bokje geslacht, en voor hem, die altijd zo hard werkt, wordt geen feestmaal aangericht.

Maar ook deze oudste zoon is geroepen om moeite te doen. Hij voelt zich beter dan zijn broer, maar als hij zijn hart opent voor zijn broer, inziet dat het niet nodig is om jaloers te zijn of zijn broer zijn geluk te misgunnen, dan zal hij inzien dat hij niets gemist heeft. Dan kan hij zijn broer

weer als gelijke zien. Dáár moet hij zich mee verzoenen. Immers, zo zegt zijn vader, hij is niets tekort gekomen al die jaren. Alles wat van de vader is, is van de zoon. De oudste zoon heeft de erkenning al verdiend! Soms zien we niet wat vlak voor onze neus ligt en kijken we teveel om ons heen, vergelijken we onszelf teveel met anderen en voelen we ons beter dan een ander. De oudste zoon hoeft niet jaloers te zijn. Hij heeft zijn deel al, en mag gewoon meevieren in de feestvreugde.

Zo worden we allemaal uitgenodigd om ons hart te openen. Uitgenodigd om thuis te komen. En dat vergt reflectie, zelfinzicht: niet wijzen naar de ander, maar kijken naar onszelf. Waarvoor en voor wie sluiten wij ons af? Wie misgunnen wij geluk? Tonen wij berouw om onze kleinheid of arrogantie? Durven wij groots te zijn en de ander geluk te gunnen? Durven wij onszelf geluk te gunnen? Zien wij in hoe goed wij het hebben, en wensen we dat een ander ook? En als wij het niet goed denken te hebben, durven wij dan om hulp te vragen, en hulp te aanvaarden? En voelen wij ons dan erkend of blijven we geloven dat ons tekort wordt gedaan? We zoeken allemaal erkenning en verzoening.

Beide broers: dat zijn wij. Wij moeten inzien wat er met onszelf en de ander aan de hand is en in beweging komen. Dan is God bewogen om ons. Hij is bewogen om de misère van de mensen. In het Exodusverhaal, en ook in ons dagelijks leven. Hij bevrijdt ons steeds weer uit de slavernij van overtuigingen, uit de woestijn van ongevoeligheid naar het beloofde land van Vrede. Vrede met onszelf, met onze medemens, met God.

Jezus ging met tollenaars en zondaars aan tafel en zag in hen mensen zoals wij allemaal, die alleen een zetje in de goede richting nodig hebben. Juist tollenaars en zondaars hebben liefdevolle aandacht nodig: zij kunnen alleen berouw tonen, als ze zich welkom voelen dat te doen. Jezus geeft hen die ruimte. Immers, hoe kunnen wij berouw tonen als iedereen boos op ons blijft? We moeten ons dus verheugen in mensen die zich durven te bekeren. Net als die jongste zoon.

Jezus liet hen zien dat we elkaar niet de maat moeten nemen, en niet alleen elkaar moeten veroordelen naar de wet. We moeten niet arrogant zijn als de farizeeërs en schriftgeleerden, ons niet beter voelen dan de rest. Jezus laat ons zien dat we ook naar onszelf moeten kijken, begrip moeten hebben voor elkaars en onze eigen fouten en tekortkomingen en bereid moeten zijn om vergeving te schenken. Net als de oudste zoon.

Het gaat om méér dan rechtvaardigheid. Het gaat niet om het oordelen. Het gaat om barmhartigheid.

We worden niet onrechtvaardig behandeld, zoals de oudste zoon denkt. En we worden niet veroordeeld, zoals de jongste denkt. Als we bereid zijn berouw te tonen en tot inkeer te komen en boosheid, rancune, schaamte van ons af durven te werpen; als we durven ons hart te openen voor elkaar en voor Gods gastvrijheid, liefde en zorg; dan zien we dat we allemaal kinderen van God zijn, en dat ons leven ons allemaal gegund wordt. Met vallen en opstaan. God bevrijdt ons van kleinzieligheid en leidt ons naar het beloofde land. God is groot en houdt van ons en is alleen maar blij als we thuis zijn. Thuis bij Hem. We zijn welkom. Allemaal. Jongste en oudste zoon.

Bij God, de Vader, is altijd een weg terug. Pas als we d`at zien en d`ie weg in durven te gaan, dan zijn we echt bevrijd en een nieuwe mens geworden. Pas als we in Christus zijn, zoals Paulus schrijft, zijn we herboren. Berouw en inkeer zijn de sleutel om herboren te worden, om bevrijd te worden, om weer op te staan. D`at is de weg naar Pasen.

Daarom roept paus Franciscus ons op om in dit Heilig jaar van de Barmhartigheid het sacrament van de verzoening te ontvangen. Dan kunnen we ons verzoenen met onze Vader en ons bevrijden van onze klein menselijke terughoudendheid. Dan kunnen we in beweging komen om nader tot elkaar te komen. Dan zijn we ware kinderen van Abraham, die met elkaar op weg gaan om Gods koninkrijk waar te maken. Dan hebben we geen manna meer nodig.

Moeite is nooit verloren als het oprechte moeite is en als we weten waar we het voor doen. Moeite is nooit verloren als we in beweging komen en thuis durven komen. Moeite is nooit verloren als we geloven in die barmhartigheid van God.

Let op en bemerk hoe genadig de Heer is!

*Amen*